

מבוא למערכת הפוליטית

138-1-0121

מרצה: דני פילק

מתרגלים: אילת אתגר, איילת ברבי

מטרת הקורס היא לאפשר הכרה עם המערכת הפוליטית הישראלית על כל רבדיה ולהקנות כלים המאפשרים ניתוח של החברה והפוליטיקה הישראלית.

ציון עובר: 70

הרכב הציון אם חוזרים לשגרה: שתי עבודות במהלך הסמסטר (20%) מבחן סופי (80%).

פעילויות בונוס: א) עבודת בונוס שתינתן במהלך הסמסטר עד 3 נקודות. ב) 2 משימות דיבייט (פתוח ל-9-12 סטודנטים/יות כל משימה). אפשר לקבל נקודות בונוס רק על אחד משתי האופציות א או ב.

הרכב ציון אם לא חוזרים לשגרה

שתי עבודות במהלך הסמסטר (20%) מבחן בית סופי (80%).

פעילויות בונוס: עבודת בונוס שתינתן במהלך הסמסטר עד 3 נקודות.

נוכחות חובה בתרגילים (שעת תרגול שבועית). דרושה נוכחות ב-80% מהתרגילים כדי לגשת למבחן. הגעה לתרגיל ללא קריאת החומר תיחשב כחיסור.

סמסטר ב' ימי שני ורביעי: 0800-1000

שעת קבלה: יום ב' 1000-1100

1) מבוא: פתיחה + מה אנו לומדים/ות מהבחירות?

הרמן ת. ושות', מדד הדמוקרטיה הישראלית 2019, פרק 5, המכון הישראלי לדמוקרטיה

קובץ "אלטלנה"

א) המערכת הפוליטית הישראלית: עבר והווה

2) המערכת הפוליטית של היישוב

ד. הורוביץ, מ.ליסק: "מישוב למדינה": "המורשת הפוליטית של היישוב" עם. 272-299.

(3) הקמת המדינה

ב. קימרלינג: "מהגרים, מתיישבים, ילידים", עם עובד, 2004, פרק 3.

(4) מוסדות השלטון.

א. רובינשטיין: "המשפט החוקתי בישראל" עמ. 756-708 ו-879-851

חוק יסוד: הכנסת

חוק יסוד: הממשלה

(5-6) שיטות בחירות - שינוי שיטת הבחירות.

איסנברג ר. והרסגור ל., "תפוחים, תפוזים ואחוז החסימה: שיטת הבחירות בישראל 2015 במבט

השוואתי, מתוך שמיר מ. ורהט ג., "הבחירות בישראל 2017" המכון הישראלי לדמוקרטיה 80-58

(7) מפא"י, מפלגה דומיננטית.

נבון ת., המיתון: ציון דרך בהיסטוריה הפוליטית-הכלכלית של ישראל 1964-1967, עיונים בתקומת ישראל 26: 386-429

(8) המהפך: עלייתו של הליכוד.

א. גולדשטיין, משבר וצמיחה בדרכו של מנחם בגין אל המרכז הפוליטי הישראלי, מתוך דיסקין א. (עורך)

מאלטלנה ועד הנה, גלגולה של תנועה – מחרות לליכוד ירושלים: הוצאת כרמל (2011)

(9-10-11) המפה המפלגתית בישראל.

גל-נור י. ובלאנדר ד. 2013, "המערכת הפוליטית בישראל", עם עובד, פרק 10: מפלגות אפשר בלי?

קניג א. וטטנאור א., 2017, "החלשות המפלגות המצרפיות" האם ישראל היא מקרה קיצוני?", מתוך

שמיר מ. ורהט ג., "הבחירות בישראל 2017" המכון הישראלי לדמוקרטיה 57-25

(12) המהפכה החוקתית, יחסי הרשויות.

מ. מאוטנר, הליברליזם בישראל: תולדותיו, בעיותיו, עלילותיו, 2019, ת"א: אוניברסיטת ת"א, פרק 4, עמודים 14-

40 ו-65

(ב) מוסדות, חברה אזרחית, פוליטיקה

(13) החברה האזרחית.

Yael Yishai. 1998. Civil Society in Transition: Interest Politics in Israel. *Annals of the American Academy of Political and Social Science*, 555, 147-162.

(14) התקשורת

Dahan M. and Bentman M., 2017, The Ripple Effects of a Partisan, Free Newspaper: Israel Hayom as a Disruptive Media Actor, *Studies in Communication Sciences* 17:99-106

(15) התנועות החוץ-פרלמנטריות.

הרצוג ח., 2013, מבט דורי ומגדרי על מחאת האוהלים, תיאוריה וביקורת 41:69-96

(16) הצבא.

לוי י., "מצבא העם לצבא הפריפריות", פרק א, ירושלים: תמונת מצב

(ג) השסעים:

(17) השסע הלאומי: אזרחות.

יפתחאל א., גמם א. רואנה נ., "האם תתכן דמוקרטיה אתנית? יהודים וערבים במשטר הישראלי. הלינגר מ., 2019, ישראל לאן? אתגרים לזהותה היהודית והדמוקרטית של מדינת ישראל ומתווה להתמודדות איתם, ירושלים: מאגנס פרק 13
הרצל ב. "אלטנוילנד" פרקים שלוש וארבע.

18) השסע העדתי.

שוורץ א., 2014, "עיראקים אשכנזים מאוד": על אותנטיות, גבולות מעמדיים והמטפוריקה של השפה האתנית בישראל, "תיאוריה וביקורת" 43

19) השסע הדתי.

הרב בצלאל כהן, יוחננוף טלי, 2021, לעשות חיל: קריאות לסדר יום בקהילה החרדית
עמודים: 19-42, 12-16, 3-10

20) השסע המגדרי.

Chazan N., 2019, Israel at 70: A Gender Perspective, *Israel Studies* 23: 141-151

21) השסע הנעדר: השסע החברתי

דהן מ., 2018, אי השוויון בהכנסות בישראל: התפתחות ייחודית, הוצג בכנס "כלכלת ישראל בעשרים השנים האחרונות", האוניברסיטה העברית.

22) פוליטיקה של הגירה

שומסקי ד. אתניות ואזרחות בתפיסת הישראלים הרוסים

23) ישראל הניאו-ליברלית: המהפכה החברתית.

רם א. ופילק דני, 14 ביולי של דפני ליף: עלייתה ונפילתה של המחאה החברתית, תיאוריה וביקורת

2013 41: 17-43

24) שלטון מקומי בישראל

גל-נור ובלאנדר, שם, פרק על השלטון המקומי

25) ימין ושמאל בישראל

הודיה למפרט: אפשרי והכרחי, תוכנית חירום כלכלית, השילוח 20

ליאור כוריאלי: השדרה הכפולה: חזון למאה ה-21, השילוח 21

(26) הדמוקרטיה בישראל

שוורץ בנימין: "לדבר נכון על דמוקרטיה", השילוח, דצמבר 2017, 74-95
דורפמן א., 2016, "דמוקרטיה כשטלון עצמי משותף", המכון הישראלי לדמוקרטיה

(27) דיבייט: הדמוקרטיה בישראל

פוקס, בלאנדר, קרמניצר: "חקיקה אנטי-דמוקרטית בכנסת ה-18", המכון הישראלי לדמוקרטיה
שקד א., 2016, "מסילות אל המשילות", השילוח 1:37-55
(28) סכום וחזרה.